

3. Удосконалення підвищення кваліфікації державних службовців [Текст] / кол. авт.: П. С. Назимко (кер.), Л. М. Гогіна, Л. А. Ліщенко та ін. - К. : Вид-во НАДУ, 2003. – 112 с.
4. Про систему підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації державних службовців : Указ Президента України від 30 травня 1995 р. № 398 [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/398/95>
5. Про заходи щодо підвищення кваліфікації державних службовців органів державної влади: Постанова Кабінету Міністрів України від 28 липня 1995 р. № 560 [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/560-95-п>
6. Про затвердження Програми кадрового забезпечення державної служби та Програми роботи з керівниками державних підприємств, установ і організацій: Указ Президента України від 10.11.1995 № 1035/95 [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1035/95>
7. Лахижа М. І. Вступ до спеціальності «Державна служба»: навчально-методичний посібник / М. І. Лахижа. – Полтава: Полт НТУ, 2013. – 195 с.
8. Про Програму організації навчання голів, заступників голів, керівників структурних підрозділів районних державних адміністрацій, осіб з їх кадрового резерву та голів і заступників голів районних рад: Розпорядження Президента України від 9 січня 1999 р. № 4/99-рп [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/4/99-рп>
9. Про Стратегію реформування системи державної служби в Україні: Указ Президента України від 14 квітня 2000 р. № 599 [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/599/2000>
10. Про затвердження Програми розвитку державної служби на 2005-2010 роки: Указ Президента України від 8 червня 2004 р. № 746 [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/746-2004-п>
11. Про затвердження Положення про систему підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації державних службовців і посадових осіб місцевого самоврядування: Постанова Кабінету Міністрів України від 7 липня 2010 р. № 564 [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/564-2010-п>
12. Протасова Н. Г. Теоретичні основи навчання державних службовців у системі підготовки та підвищення кваліфікації: навчально-методичний посібник / Н. Г. Протасова. - К. : Вид-во УАДУ, 2000. –160 с.
13. Шайдеров В. О. Механізми вдосконалення фахової підготовки державних службовців : монографія / В. О. Шайдеров. - Х. : Вид-во ХарРІ НАДУ «Магістр», 2004. –224 с.
14. Застосування інтерактивних технологій у галузі знань «Державне управління»: збірник методичних матеріалів з дидактики вищої школи [Текст] / за заг. ред. М. М. Білинської, В. М. Сороко, Л. А. Гаєвської. - К. : НАДУ, 2012. - 240 с.; Сучасні технології професійного навчання державних службовців : практикум; навчально-методичний посібник / [Т. Берегой, Т. Гречко, М. Їжа, Н. Колісніченко, К. Крутій, Н. Липовська, М. Попов, Н. Романенко, Т. Садова та ін.] / за ред. М. М. Їжі, С. К. Хаджирадєвої. - Одеса : ОРІДУ НАДУ, 2007. - 188 с.
15. Про затвердження Положення про порядок здійснення інноваційної освітньої діяльності: Наказ Міністерства освіти і науки України від 7 листопада 2000 № 522 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України 30.11.2012 № 1352) [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0946-00>
16. Про державну службу: Закон України від 17 листопада 2011 р. № 4050-VI (у редакції від 5 грудня 2012 р.) [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/4050-17/page2>

УДК 332

М.М. Трещов

УДОСКОНАЛЕННЯ СТРАТЕГІЧНОГО ПІДХОДУ ДО УПРАВЛІННЯ ФОРМУВАННЯМ МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ В УМОВАХ РЕФОРМУВАННЯ

Анотація. Досліджено теоретико-методологічні засади та практичні аспекти впровадження стратегічного підходу до формування дохідної та видаткової частин місцевих бюджетів в Україні, запропоновано стратегічний підхід до управління формуванням бюджетів, що об'єднує етапи стратегічного планування та стратегічного управління.

Ключові слова: стратегічне планування, стратегічне управління, місцеві бюджети, доходи, витрати, формування бюджету.

Treschov M. M. Development of the strategic approach to management of the local budget's formation in restructuring.

Annotation. . It was proposed to use the strategic approach to the local budget's formation. By the way strategic planning and strategic management were joined in this approach. These groups of actions should be shared on four stages. They are: the determination of the strategic budgeting's purposes and social important result; choosing of the priority

strategic purposes; budget programs' formation and financial resources' distribution; programs' realization, watching and assessment of results' indicators.

Key words: strategic planning, strategic management, local budgets, revenues, expenditure, budget's formation.

Постановка проблеми у загальному вигляді. Чинна на сьогодні в Україні система управління місцевими фінансами не задовольняє потреб суспільства. Бюджети багатьох територіальних громад не спроможні виконати усіх своїх повноважень через надзвичайно слабку матеріально-фінансову базу. Функціонування місцевого самоврядування не забезпечує створення та підтримки сприятливого життєвого середовища, необхідного для всебічного розвитку людини, її самореалізації, захисту її прав, надання населенню високоякісних і доступних адміністративних і соціальних послуг. Вирішення цих проблем можливе лише шляхом створення належного фінансового ресурсу в місцевих бюджетах та ефективного його використання. Проте в умовах погіршення фінансового стану місцевих бюджетів українською актуальним залишається питання впровадження стратегічного підходу до управління формуванням місцевих бюджетів з метою опрацювання можливостей прогнозування на довготривалу перспективу.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблеми теорії та практики управління формуванням місцевих бюджетів розглянуто в наукових працях Н. Бойцун, Ю. Ганушака, С. Лекаря, І. Луніної, Ц. Огня, П. Саблука, С. Слухая, В. Федосова, І. Щербини та інших. У дослідженнях цих та інших авторів доволі широко висвітлюється світовий досвід формування місцевих бюджетів, можливості підвищення ефективності їх використання й розподілу, розглянуто окремі питання щодо аналізу світового досвіду та можливостей його адаптації в національних інститутах.

Виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми. Разом із тим, незважаючи на те, що кількість публікацій, присвячених формуванню місцевих бюджетів досить велика і питанням в означеній сфері приділено досить ретельну увагу, залишаються практично не охопленими увагою науковців питання обґрунтування впровадження стратегічних підходів до управління формуванням місцевих бюджетів, недостатньо висвітленими є питання можливості екстраполяції досвіду провідних країн світу на значення прогнозування формування місцевих бюджетів на довготривалу перспективу.

Формулювання цілей статті. Метою статті є поглиблене дослідження теоретико-методологічних засад і практичних аспектів впровадження стратегічного підходу до формування дохідної та видаткової частин місцевих бюджетів в Україні, його впливу на якість і своєчасність надання соціальних та адміністративних послуг у межах відповідних територій.

Виклад основного матеріалу. Економічний і соціальний розвиток територій забезпечують власне місцеві бюджети, адже вони є джерелами фінансування соціального захисту і забезпечення населення. Насамперед ідеться про забезпечення членів громади більшістю публічних послуг, які гарантовані законодавством (освіта, охорона здоров'я, культура, житлово-комунальні та адміністративні тощо). Як правило, понад 90 % усіх публічних послуг надаються саме органами місцевого самоврядування [4, с. 21].

Проте на практиці, маючи безліч законодавчо покладених на них повноважень, місцеві бюджети не можуть їх виконати через брак ресурсу.

Місцева влада часто постає перед непростим вибором: на що будуть спрямовані її видатки, які обрати методи управління і стимулювання процесів економічного розвитку. У зв'язку з цим фінансування і формування бюджету місцевої влади є однією з найважливіших сфер державних фінансів, і тому потребує подальшого дослідження та пошуку нових підходів до реформування [9, с. 50].

Як свідчить аналіз стану формування місцевих бюджетів, дотаційність 5419 з них становить понад 70 %, 483 територіальні громади на 90 % утримуються за рахунок коштів з державного бюджету. Потреби органів місцевого самоврядування задоволені лише частково [6, с. 76]. Така ситуація склалася на тлі того, що в галузі фінансового забезпечення територій та суміжних з нею галузях перед місцевими органами влади постали такі базові виклики щодо їх розвитку, які потребують ефективного та швидкого реагування:

– тенденція до погіршення якості та доступності адміністративних, соціальних та інших послуг через ресурсну неспроможність переважної більшості органів місцевого самоврядування здійснювати власні і делеговані повноваження;

– зношеність теплових, каналізаційних, водопостачальних мереж і житлового фонду та ризик виникнення техногенних катастроф в умовах обмеженості фінансових ресурсів для інвестицій в інфраструктуру;

– тенденції щодо розходження державної регіональної політики, внутрішньої місцевої політики соціально-економічного розвитку з реальними інтересами територіальних громад;

– корпоратизація органів місцевого самоврядування, закритість і непрозорість їх діяльності, корупція, що призводить до зниження ефективності використання ресурсів, погіршення інвестиційної привабливості територій, зростання соціальної напруги;

– тенденція щодо надмірної централізації фінансових і матеріальних ресурсів, а в деяких випадках – навіть до «ручного керування» територіями з боку центральних органів влади.

На нашу думку, одним зі шляхів подолання цих викликів є застосування стратегічного підходу до управління формуванням місцевих бюджетів, адже лише цей підхід покликаний забезпечити належний рівень виконання органами місцевого самоврядування власних і делегованих державою повноважень.

Такого підходу вимагає комплексність, багатогранність і системність завдань управління територіальними громадами, необхідність концентрації ресурсів, і не лише бюджетних для їх вирішення, міжгалузевий характер проблем.

Узагалі стратегічне управління – це процес управління діяльністю місцевого самоврядування, який включає в себе визначення головної мети його діяльності на довгострокову перспективу, визначення стратегічних цілей, а також методів їх досягнення, вжиття комплексу заходів щодо досягнення поставленої мети, оцінювання ефективності діяльності і коригування політики на майбутнє.

На сьогодні законодавчо визначено, що середньострокове бюджетне планування – це визначення головними розпорядниками бюджетних коштів на підставі Програми діяльності Кабінету Міністрів України плану своєї діяльності на середньостроковий період та обсягу необхідних коштів для досягнення поставлених цілей у середньостроковій перспективі [1].

У загальноприйнятій методології середньостроковий період охоплює від 3 до 5 років, однак згідно з Бюджетним кодексом в Україні середньострокове бюджетне планування і прогнозування обмежено мінімальною межею – трьохрічним терміном. При цьому прогноз бюджетних показників складається на два наступні за плановим роки [2]. Це є наслідком занадто низької прогнозованості показників соціально-економічного розвитку як окремих територій, так і держави в цілому, що спричинено відсутністю бачення стратегічної перспективи українського суспільства та низькою якістю державного і муніципального менеджменту.

Процедура передбачає, що органи місцевої влади складають і схвалюють прогнози своїх бюджетів на середньострокову перспективу відповідно до прогнозів і програм соціально-економічного розвитку країни і конкретної території та державних цільових програм. При цьому враховуються передусім прогнозні показники Державного бюджету України. Саме на рівні середньострокового бюджетного планування можна оцінити ефективність бюджетних програм, термін реалізації яких більший за один рік [8, с. 37].

Прогнозні показники Державного бюджету ґрунтуються на:

- основних прогнозних макропоказниках економічного і соціального розвитку України;
- основних завданнях бюджетної політики;
- першочергових завданнях податкової політики;
- пріоритетних державних цільових програмах;
- взаємовідносинах державного бюджету з місцевими бюджетами, зокрема обґрунтуванні питомої ваги місцевих бюджетів у зведеному бюджеті України.

Середньостроковий прогноз місцевого бюджету має віддзеркалювати індикативні очікувані показники надходжень за основними видами доходів, показники фінансування, видатків і кредитування, індикативні показники місцевого та гарантованого місцевими органами влади боргу, а також індикативні прогнозні показники за бюджетними програмами, які забезпечують протягом декількох років виконання інвестиційних проектів.

Такий середньостроковий прогноз місцевих бюджетів подається до відповідних органів місцевого самоврядування разом із проектом рішення про місцевий бюджет, уточнюється на підставі прогнозу Державного бюджету України та схвалюється при прийнятті рішення про місцевий бюджет.

При цьому показники проекту місцевого бюджету на наступний рік мають ґрунтуватися на затверджених індикативних показниках місцевого бюджету на середньострокову перспективу [7, с. 26].

Ураховуючи те, що ефективність бюджетної політики досягається шляхом комплексного і системного бачення проблем, що мають бути розв'язані в довгостроковій перспективі, основою для середньострокового планування видатків за програмами на рівні розпорядників коштів мають бути стратегічні плани їх діяльності.

Методологія середньострокового планування базується на тому, що в головного розпорядника бюджетних коштів не повинно бути жодної програми, яка не відповідає визначеним у стратегічному плані цілям.

Показники виконання бюджету мають відповідати показникам, які визначені стратегічним планом. В ідеалі обсяги видатків у стратегічному плані і в бюджеті мають бути ідентичними, крім того мають відповідати показникам надходжень до дохідної частини бюджету. Проте за поточного стану місцевих бюджетів цього досягти майже неможливо через постійну потребу у видатках, яка спричинена декларативним підвищенням соціальних стандартів без відповідного зростання дохідної бази.

З іншого боку, ця невідповідність є важливим стимулом для впровадження органами місцевої влади комплексу заходів з нарощення власних фінансових ресурсів, обрання найбільш значущих бюджетних програм і ефективного розподілу та використання бюджетних коштів для надання мешканцям територіальних громад соціальних і адміністративних послуг належної якості. Також загальновідомою є проблема нестачі коштів у переважній більшості місцевих бюджетів для вирішення їх проблем.

Саме тому для подолання наявних проблем і неузгодженостей в частині усунення дефіциту місцевих бюджетів та забезпечення збалансованості дохідної й видаткової частин бюджету їх формування має відбуватися залежно від цілей муніципальної політики, що мають стратегічний характер, і тому використання стратегічного підходу до формування бюджетів, на нашу думку, забезпечить не лише фіксування фактичного стану наповнення місцевих бюджетів, але й визначить перспективи зростання їх дохідної частини, знаходження резервів мобілізації надходжень, нових дохідних джерел для надання мешканцям територіальних громад соціальних послуг належної якості, визначення пріоритетних напрямків використання бюджетних коштів тощо.

Для досягнення максимального результату за умови вкрай обмежених фінансових ресурсів пропонуємо провести системний аналіз проблем територіальних громад і на підставі його результатів визначити пріоритети та розробити комплекс заходів з досягнення стратегічних цілей з подальшим опрацюванням механізмів його впровадження.

Таким чином, стратегічний план визначає майбутній результат діяльності органів місцевої влади, є основою для поточного стратегічного управління, а стратегічний підхід до управління формуванням місцевих бюджетів має визначати довгострокову політику місцевих органів влади щодо формування фінансових ресурсів місцевих бюджетів та їх спрямування для ефективного розвитку територіальних громад. При цьому цілі мають бути передусім реалістичними.

Отже, стратегічний план управління місцевими бюджетами – це документ довгострокового характеру, який описує головні цілі формування і виконання дохідної та видаткової частин бюджету, встановлює взаємозв'язок між цілями і завданнями для досягнення цілей органів місцевої влади в галузі бюджетного управління, а також між показниками, за допомогою яких будуть вимірюватися результати діяльності.

Утім зауважимо, що стратегічний підхід до управління формуванням місцевих бюджетів – це складний, неперервний і циклічний процес, який складається з багатьох етапів, що мають узгоджуватися з етапами бюджетного процесу, а тому передбачати довгострокове планування, яке безпосередньо пов'язане з програмно-цільовим підходом до складання бюджету.

У стратегічному підході до управління формуванням бюджетів виділяють два дивізіони управлінських дій – стратегічне планування та стратегічне управління, які, на нашу думку, слід поділити на такі етапи – визначення стратегічних цілей бюджетування і суспільно значущого результату; обрання пріоритетних стратегічних цілей; формування бюджетних програм і розподіл фінансових ресурсів; реалізація програм, відстеження та оцінка показників результативності.

При цьому на початкових етапах ми пропонуємо поєднати особливості планування і управління, що забезпечить додатковий ефект від їх впровадження. На заключних же етапах основоположними будуть процеси суто стратегічного управління (рис. 1).

Рис. 1. Етапи управління формуванням бюджетів (стратегічний підхід).

Таким чином, на першому етапі доцільно визначити головну стратегічну мету, стратегічні цілі і завдання місцевих органів влади у сфері формування бюджету, визначити й сформулювати плани дій для виконання поставлених завдань і досягнення цілей у кожному плановому році, а також сукупність показників, за допомогою яких буде вимірюватися результативність реалізації програм.

На другому етапі необхідно збалансувати дохідну і видаткову частини бюджету та обрати конкретні тактичні цілі, на досягнення яких будуть спрямовані дії місцевої влади.

В основі цього етапу має бути покладено бюджетування, що являє собою управлінську технологію сучасного бюджетного менеджменту, яка прагне найбільш ефективного витрачання обмежених бюджетних коштів в умовах вибору альтернатив фінансування. Головними його завданнями є: виокремлення пріоритетів бюджетних видатків та оцінка їх ефективності; оптимальний розподіл ресурсів між бюджетами; коригування впливу бюджету на економіку та суспільство в цілому; уникнення неефективних видатків і порушення рівноваги бюджету, – зазначає Т. Жибер [5, с. 77], з яким ми цілком погоджуємось.

Третій етап, за нашим баченням, має включати формування бюджету за програмно-цільовим методом, установа зв'язків між цілями і бюджетними ресурсами.

Стратегічний підхід до управління формуванням місцевих бюджетів нерозривно пов'язаний з програмно-цільовим методом бюджетування, адже він дозволяє приймати рішення про здійснення видатків з очікуваною від них віддачею, їх результативністю і ефективністю та передбачає здійснення середньострокового фінансового планування, яке в свою чергу базується на стратегічному підході в плануванні видатків розпорядників бюджетних коштів.

Є очевидним, що бюджетний процес, за програмно-цільовим методом, за своєю суттю є циклом, – зазначає І. Щербина, – він починається та закінчується з визначення переліку соціальних та економічних проблем і охоплює поетапне впровадження усіх заходів, необхідних для їх подолання [3, с. 56]. Ми згодні з ученим, адже успішне вирішення означених та інших проблем можливе лише за умови застосування програмно-цільового методу виконання бюджетної політики, зокрема і на місцевому рівні.

На четвертому етапі вживаються заходи з реалізації запланованих заходів і проводиться оцінювання результатів і бюджетних витрат на досягнення стратегічних цілей бюджетування. Крім того виявляються тенденції розвитку та з урахуванням досягнутих результатів опрацьовуються напрямки майбутнього розвитку. Визначення й оцінювання проблем і постановка нових цілей на цьому етапі стануть початком для стратегічного планування нового бюджетного періоду.

Зауважимо, що наскрізним і обов'язковим етапом, який має місце протягом усього циклічного процесу управління формуванням місцевих бюджетів, є контроль.

Стратегічне бачення цілей бюджетної політики й оптимальний розподіл бюджетних ресурсів мають забезпечити дотримання цільового показника бюджету.

На етапі реалізації програм, відстеження та оцінки показників результативності пропонуємо запровадити комплекс заходів із мобілізації ресурсів до місцевих бюджетів і здійснення видатків за визначеними державними і місцевими пріоритетними програмами. На цьому етапі найбільшої важливості набуває контроль за цільовим витрачанням бюджетних коштів та аудит рівня повноти залучення всіх можливих резервів мобілізації коштів до дохідної частини бюджетів. Крім того власне на цьому етапі можна зробити висновок про ефективність місцевої бюджетної політики та внести корективи до стратегічного плану управління формуванням місцевих бюджетів.

Висновки з даного дослідження. На підставі вищезазначеного можна зробити такі висновки:

1. Відсутність практики застосування стратегічного підходу до формування місцевих бюджетів у більшості випадків призводить до неефективного використання бюджетних ресурсів, спрямування їх на неперіоритетні програми, схвалення рішень, що не відповідають довгостроковим потребам громад.

2. Стратегічний підхід забезпечує підвищення якості муніципального управління, вдосконалення процедури визначення програмних цілей, виміру соціальної результативності й економічної ефективності бюджетних програм, підвищення їх соціальної ефективності, дозволяє задіяти максимальний обсяг резервів надходжень до місцевих бюджетів, створити позитивне електоральне поле та спрямувати дії органів місцевої влади, орієнтуючись на кінцевий результат, а не на потребу у фінансуванні лише постійно зростаючих видатків соціального характеру, зупинити «проїдання» бюджету, посилити відповідальність органів місцевої влади.

3. Стратегічний підхід до управління формуванням місцевих бюджетів – це складний, неперервний і циклічний процес, який складається з багатьох етапів, що мають узгоджуватися з етапами бюджетного процесу, а тому передбачати довгострокове планування, яке безпосередньо пов'язане з програмно-цільовим підходом до складання бюджету.

4. Застосування стратегічного підходу зрештою надасть можливість місцевим органам влади перейти від «бюджетів споживання» до бюджетів, які спрямовані на розвиток територіальних громад.

Перспективи подальших розвідок. Подальші наукові дослідження будуть проводитись у таких напрямках:

1. Дослідження зарубіжного та вітчизняного досвіду оцінювання ресурсного забезпечення місцевих бюджетів і розробка оригінальної методики оцінювання ресурсного забезпечення місцевих бюджетів на основі проведеного аналізу підходів до визначення показників і чинників, які впливають на формування їх дохідної бази.

2. Модернізація системи адміністрування податків у системі покращення стану забезпечення доходами місцевих бюджетів.

Список використаних джерел

1. Про схвалення Концепції застосування програмно-цільового методу в бюджетному процесі: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 14.09.2002 № 538-р [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.zakon.rada.gov.ua.
2. Бюджетний кодекс України від 08.07.2012 р. № 2456-VI (із наступними змінами) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.zakon.rada.gov.ua.
3. Планування місцевих бюджетів на основі програмно-цільового методу [Текст] : навч. посіб. / І. Ф. Щербина; ІБСЕД, Проект “зміцнення місцевої ініціативи”, USAID. – К., 2011. – 108 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.ibser.org.ua.
4. Місцеве самоврядування в Україні: стан та перспективи розвитку. Аналітична доповідь / С.О.Біла. – К.: НІСД, 2009. – 62 с.
5. Жибер Т.В. Удосконалення процесу бюджетування в Україні / Т.В. Жибер // Фінанси України. – 2009. – № 8. – С. 76-81.
6. Стефанюк І. Б. Удосконалення механізму фінансового забезпечення органів місцевого самоврядування / І. Б. Стефанюк // Фінанси України. – 2013. № 2. – С.71-82.
7. Ганущак Ю. І. Місцеві бюджети : практ. посіб. / Ю. І. Ганущак. – К.: ТОВ “Софія”. – 2012. – 30 с.
8. Лозицький В. П. Концептуальні засади запровадження середньострокового бюджетного планування в Україні / В.П. Лозицький, О.В. Гаєвська // Фінанси України. – 2012. – № 9. – С. 37-42.
9. Дмитренко Г. В. Основні принципи формування місцевих бюджетів / Г.В.Дмитренко // Науковий вісник Національного університету ДПС України (економіка, право). – 2012. – № 1 (56). – С. 49-55.

УДК 351/354

В.Д. Філіппова

МЕХАНІЗМ ФОРМУВАННЯ І РЕАЛІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ В ГАЛУЗІ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ

***Анотація.** У статті досліджено механізми державного управління, зміст державної політики в галузі освіти. Розкрито механізм формування та реалізації державної політики в галузі педагогічної освіти, який на думку автора являє собою складну систему, що включає певний порядок діяльності, заснований на виявленні закономірностях, наукових принципах, діючій нормативно-законодавчій бази.*

***Ключові слова:** державна політика, механізм формування і реалізації державної політики, педагогічна освіта.*

Filippova V. Mechanism of formation and implementation of public policy in the field of teacher education in Ukraine.

***Annotation.** The article investigates the mechanisms of public administration, the content of public policy in education, the mechanism of formation and implementation of public policy in the field of teacher education, which appears as a complex system, which includes a specific order of activities based on the identified laws, scientific principles, the current legislative framework.*

***Key words:** public policy, the mechanism of formation and implementation of public policy, teacher education.*

Постановка проблеми у загальному вигляді. Сьогодні в Україні відбуваються процеси докорінної реорганізації у всіх сферах життєдіяльності суспільства. Світовий досвід показує, що освіта і суспільство невід’ємні друг від друга, це – єдина система. І якщо реформуванню та відновленню підлягають умови і чинники, безпосередньо пов’язані зі становленням особистості, її культурним та духовно-моральним розвитком, то незамінним засобом такого розвитку є освіта, в тому числі і педагогічна, і все, що пов’язано з нею.

Сучасний етап розвитку педагогічної освіти характеризується як елементами оновлення, так і негативними моментами: руйнуванням позитивних традицій, далеко не безболісною зміною старих світоглядних конструктивів новими установками і сценаріями. Стає все очевидніше необхідність подолання деструктивних явищ і нарощування конструктивних, адаптації до соціальних умов, що стрімко змінюються, з урахуванням їх неоднозначності і багатоваріантності динамічних змін.

Актуальність означеного питання зумовлена об’єктивною потребою суспільства у формуванні та реалізації ефективної державної політики в галузі педагогічної освіти, яка може правомірно розглядатися як закономірність інноваційного розвитку. Її облік визначає